

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/496
KARAR NO : 2021/446
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Karayolunda seyir halindeki aracın üzerine ta dümesi sonucu meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın giderilmesi istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi kapsamında, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacılar : 1-F. F. ve di .
Vekili : Av. R. Y.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. B.D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, 16/05/2018 tarihinde sürücü G. F.'nın, sevk ve idaresindeki 34 ... 8744 plaka sayılı aracıyla, Tutak İçesi istikametinden Hamur İçesi istikametine seyrederken, 30 KM ye geldi i esnada yolun sa nda ve yoldan yakla ık 20-30 metre yükseklikte olan kayalıktan, aracın sol ön camına kaya parçası dümesi ve bu nedenle sürücünün aracının direksiyon hakimiyetini kaybederek yolun sa ndaki ta lık alana çarpması sonucu tek taraflı, ölümlü ve maddi hasarlı trafik kazası meydana geldi ini, adigeçen sürücünün vefat etti ini; kazanın ve zararın olu masında, 2918 sayılı Kanun'da belirtilen görevlerini yerine getirmeyen davalı darenin kusur ve sorumlulu unun bulundu unu ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla, müvekkilleri için imdilik 1.000 TL maddi ve toplam 200.000 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren i letilecek faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi 01/10/2019 tarihli ve E.2019/179, K.2019/347 sayılı kararı ile, yargı yolu nedeniyle dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...davacının dava konusu olayda idarenin ihmali, kasıtlı kusuru olduğu iddiasında bulunduğu, bunun da hizmet kusuru kapsamında kalıp idarenin haksız eylem ve işlemlerinden dolayı tam yargı davasının dari Yargıda açılması gerektiği buna göre Yargı yolu nedeniyle dava dilekçesinin görev yönünden reddine, idari yargının davaya bakmakta görevli olduğu una ..."

3. Davacılar vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. dari Yargıda

4. Erzurum 2. d. Mahkemesi 25/06/2020 tarihli ve E.2020/580, K.2020/547 sayılı kararı ile, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 9. ve 15/1-b maddeleri gereğince davanın süresi aynısı sebebiyle reddine karar verilmiş, bu karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. Erzurum Bölge d. Mahkemesi 2. dari Dava Dairesi 12/04/2021 tarihli ve E.2020/2601 sayılı kararı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 13., 19.01.2011 tarih ve 27820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile de ilgili 110. ve Geçici 21. maddesi hükümlerine yer verdikten sonra; uyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve İşleyiş Hakkında Kanun'un 19 ve 20. maddeleri uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın, Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2019/179 sayılı dosyası temin edildikten sonra birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin. Uyuşmazlık Mahkemesince karar verinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

" Olayda; davacıların murisinin içinde bulunduğu aracın karayolunda seyir halindeyken meydana gelen kazada davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu bahisle açılan bu davanın görüşme ve çözümünde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi uyarınca adli yargı merciinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmakla birlikte adli ve idari yargı yerlerine verilen görevsizlik kararları nedeniyle ortada olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı ı..."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu ifade edilmiştir; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

7. Kanun'un, "Karayolları Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri" ba lıklı 7. maddesi öyledir:

" Karayolları Genel Müdürlü ünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri unlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında can ve mal güvenli i yönünden gerekli düzenleme ve i aretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekni ine ait görü bildirmek, karayolu güvenli ini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, ç i leri Bakanlı mın uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,

k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,

l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlü ünün görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,

m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,

n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,

o) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)"

8. Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

" İleteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer

mahkemelerinden birinde açılabilir i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”;

9. Geçici 21. maddesi öyledir:

“Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”

B. Yargı Kararları

10. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı in çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı in çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir...” (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Erzurum Bölge dare Mahkemesi 2. dari Dava Dairesince, Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine

gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Damı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, karayolunda seyir halindeki aracın üzerine ta dü mesi neticesinde vefat eden davacıların murisinin ölümünde, davalı idarenin hizmet kusuru bulundu undan bahisle u ranıldı ı ileri sürülen zararların tazmini istemiyle açılmı tır.

14. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, yukarıda belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

15. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*" denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, Kanunkoyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

16. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Erzurum Bölge dare Mahkemesi 2. dari Dava Dairesinin ba vurusunun kabulü ile Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/10/2019 tarihli ve E.2019/179, K.2019/347 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermek gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/10/2019 tarihli ve E.2019/179, K.2019/347 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARİ OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARİ OY

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak üzere yürütülen

kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç ile letenin hukuki sorumluluğundan dolayı, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu şekilde letildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karışığında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğunun kararına katılmıyorum. 20/09/2021

ÜYE
Ahmet ARSLAN